

ТОРА ОР • ПАРШІ ТОЛДОТ • МААМАР 1

אלה תולדות יצחק וגו'

«Ось родоводи Іцхака»

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/1/

1 אלה תולדות יצחק וג'י. כתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. שמאלו הוא בחי' יצחק ממטה למעלה.

«Це нащадки Іцхака» тощо. Написано: «Його ліва рука під моєю головою, а права обіймає мене». «Його ліва рука» — це рівень Іцхака, [який] рухається знизу вгору.

וימינו כו' הוא בחי' אברהם מלמעלה למטה. והנה מדת אברהם הוא הכנסת אורחים כו' ויצחק היה חופר בארות כו'.

«А його права рука» тощо — це рівень Авраама, згори вниз. А атрибут Авраама — гостинність до гостей тощо, а Іцхак копав криниці тощо.

ולהבין זה הנה כתיב ואהבת. אשר לכאורה לא שייך בזה לשון צווי לאהוב כו'. אך הוא שבתחלה כתיב הוי' אחד כו'.

Щоб зрозуміти це: написано: «І любитимеш». На перший погляд, тут недоречна мова наказу любити тощо. Але [пояснення] полягає в тому, що спочатку написано: «Ім'я Б-га (Гавая) — Один» тощо.

ובהתבוננות ענין אחד איך שאין ערוך אליו כלל כו' הוי' אלקינו ואלקי אבותינו (שהוא בחי' צמצום) פי' שיתהווה בחי' אבותינו חו"ב [חכמה ובינה] כו'

І завдяки роздумам про значення слова «Один» — про те, що ніщо взагалі не може зрівнятися з Ним тощо, — [людина розуміє слова] «Гавая, наш Б-г і Б-г наших праотців» (що відповідає рівню скорочення (цимцум)). Це означає, що рівень «наших праотців», мудрість (Хохма) і розуміння (Біна), має з'явитися тощо.

אנת חכים כו' אשר אין ערוך כלל לגבי מהותו ית' אנת הוא חד כו' לכן צריך קודם בחי' אלקינו שהוא בחי' צמצום

«Ти мудрий» тощо — це зовсім не можна порівняти з Його сутністю, хай буде Він благословенний, [адже] «Ти — Один» тощо. Тому спочатку має бути рівень «нашого Б-га», тобто рівень скорочення,

ואח"כ ואלקי בחי' וא"י המשכה שיתהווה בחי' אבותינו ובהתבונן כ"ז [כל זה] בוודאי כל איש ישראל יהיה חפצו ורצונו תמיד ליכלל בה' אחד ולא שירד למטה במקום חשך.

а потім — «i Б-г» (ве-Елокей), рівень літери вав (ו), тобто притягування вниз, завдяки якому має з'явитися рівень «наших праотців». І коли людина розмірковує про все це, безперечно, бажання і воля кожного єврея завжди полягатимуть у тому, щоб злитися з Єдиним Б-гом, а не спускатися вниз, у місце темряви.

אמנם זהו בחי' רצוא אבל צ"ל אח"כ בחי' שוב כדכתיב כיתרון האור מן החשך ורצונו ית' להיות לו דווקא דירה בתחתונים ולכן הצווי ואהבת הוא הפי' בהיפוך מלמעלה למטה.

Однак це рівень рацо (big [до Б-га]); після нього має бути рівень шов (повернення), як написано: «як перевага світла, що виходить із темряви». І Його воля, хай буде Він благословенний, полягає саме в тому, щоб мати оселю серед нижніх світів. Тому наказ «І любитимеш» має протилежне значення: згори вниз.

2 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שיהא שם שמים מתאהב ע"י. פי' להמשיך גילוי אור אלקותו מלמעלה למטה. וזהו מעשה אברהם הכנסת אורחים שנתן לערביים לאכול

Як сказали наші мудреці, благословенної пам'яті: «Щоб завдяки тобі Ім'я Небес стало дорогим». Це означає: притягнути згори донизу розкриття світла Його Б-жественності. Саме таким був вчинок Авраама — гостинність до гостей: він дав їсти арабам,

ואח"כ אמר להם דעו למי מברכים כו' בכדי להיות גילוי אלקות למטה שגם הערביים יכירו גדולתו כו' כ"ז [כל זה] הוא בחי' אברהם המשכה מלמעלה למטה.

а згодом сказав їм: «Знайте, Кого ви благословляєте» тощо, щоб унизу розкрилася Б-жественність і навіть араби пізнали Його велич тощо. Усе це — рівень / аспект (bchina) Авраама: притягнення згори донизу.

ויצחק הי' חופר בארות שהוא בחי' גילוי ממטה למעלה מהעלם לגילוי כמשל הבור אשר המים שם בהעלם וע"י החפירה נגלו המים כו'.

А Іцхак копав криниці — це bchina розкриття знизу вгору, від прихованості до розкриття, як у прикладі з криницею: вода там прихована, а завдяки копанню вона відкривається тощо.

3 והנה הגם שאברהם היה ג"כ חופר בארות אבל כתיב ויסתמום פלשתים כ' ויצחק חפר אותן וקרא להם שמות כשמת אשר קרא להן אביו הראשון מלא והשני חסר לפי

Хоча Авраам також копав криниці, написано: «Філістимляни засипали їх» тощо, а Іцхак знову викопав їх і «дав їм назви, як ті назви, що дав їм його батько». Перше слово написане повністю, а друге — неповно, бо

שע"י חפירה דיצחק לא נפסק עוד נביעתם ונמשכים ונובעים הששה מדות שהן בחי' וי"ו ע"כ הוא שמות מלא בוי"ו.

завдяки копанню Іцхака їхнє джерело вже не припиняло бити, і шість емоційних атрибутів (мідот), що відповідають рівню літери вав, притягуються й течуть. Тому слово «назви» написане повністю, з літерою вав.

אבל שמת דאברהם חסר וי"ו לפי ססתמום פלשתים ויש לחיצונים יניקה מהם. לכן ע"י חפירה דיצחק הוא שמות בוי"ו (ועמ"ש כה"ג [כחאי גוונא] ע"פ ששת ימים תאכל מצות כ' מלא וי"ו) ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב

Але в слові «назви», що стосується Авраама, літери вав немає, бо філістимляни засипали криниці, і зовнішні сили живляться з них. Тому завдяки копанню Іцхака слово «назви» написане з літерою вав. (Див. також пояснення до вірша «Шість днів їж мацу» тощо, де слово написане повністю, з літерою вав.) А про Майбутній світ написано:

כי אתה אבינו שעיקר הצחוק והשמחה יהיה מבחי' יצחק שהוא ממטה למעלה אשר בחי' זו אין קץ ותכלית כ'.

«Бо Ти — наш батько»: [тобто] сутність сміху й радості походить від рівня Іцхака, що йде зниз догори, — рівня, який не має ні кінця, ні межі тощо.

משא"כ (אברהם) בבחי' ממעלה למטה יש לה גבול המשכה למטה ולכן באברהם כתיב כ"פ [כ' פעמים] אברהם אברהם הא' הוא המשכה שיתהווה בחי' חו"ב [חכמה ובינה] דאצי' ואלקי אבותינו כנ"ל.

На відміну від цього, (Авраам) на рівні згори донизу має межу щодо [свого] притягнення вниз. Тому про Авраама двічі написано: «Авраам, Авраам»: перше — це притягнення, завдяки якому постають рівні мудрості (Хохма) і розуміння (Біна) світу еманції (Ацилут), — «і Б-г наших праотців», як [пояснено] вище;

והמשכה ב' בבי"ע. משא"כ יצחק בחי' מלמטה למעלה בחי' אין קץ ותכלית והכל ירוממוך סלה.

а друге притягнення — у світі творення (Бріа), формування (Єцира) і дії (Асія). На відміну від цього, Іцхак — це рівень знизу догори, рівень, що не має ні кінця, ні межі: «і всі підносити-муть Тебе, Села».

ומזה נתהווה עיקר הצחוק כי גמירי משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי כו' מיהב הוא בחי' השתלשלות מאין ליש כו'.

Звідси постає сутність сміху, адже маємо традицію: «3 Небес дають, але не беруть назад» тощо. «Давати» — це рівень ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), від нічого до чогось тощо.

אבל עבודת האדם הוא ההיפוך והוא להיות בטול היש לאין והוא בחי' יצחק צחוק ותענוג גדול כו':

Але служіння людини протилежне: воно полягає в самоусуненні сущого до Ніщо. Це — рівень Іцхака: сміх і велика насолода тощо.

4 והנה כתיב באברהם קח נא את בנך כו' אשר אהבת את יצחק כו'. כי ידוע הטבע לאהוב ההיפוך

І ось написано про Авраама: «Візьми, будь ласка, свого сина» тощо, «якого ти любиш, Іцхака» тощо. Адже відомо, що природно любити протилежне,

כדכתיב מים קרים על נפש עיפה. וכמו"כ [וכמו כן] להיפוך מי שקר לו מאד רוצה למים חמים.

як написано: «Холодна вода — для стомленої душі». І так само навпаки: тому, кому дуже холодно, хочеться теплої води.

5 ולכן אברהם שמדתו המשכה מלמעלה למטה אוהב גי"כ ההיפוך בחי' יצחק מלמטה למעלה. היינו

שבחי' יצחק הוא פחד יצחק שהוא בחי' יראה ובטול

Тому Авраам, властивістю якого є притягнення згори вниз, також любить протилежне — рівень Іцхака, від низу догори. Тобто рівень Іцхака — це «страх Іцхака», тобто трепет і самоусунення (бітуль).

ולכן זה אי"א שימשיך אברהם למטה בחי' פחד יצחק הנ"ל שבחינת בטול כזה אי"א לנבראים לקבל

Тому Авраам не може притягнути донизу згаданий вище рівень «страху Іцхака», адже створені істоти не здатні сприйняти такий рівень самоусунення.

כי גם למעלה אמרו הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן ע"י גילוי רב ומכ"ש [ומכל שכן] למטה בנבראים.

Адже навіть у вищих світах, як сказали [мудреці]: «Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), простяг Свій мізинець серед них і спалив їх» через надзвичайно сильне розкриття; тим більше це стосується створених істот униз.

6 ולכן כתיב ויעקוד אותו על המזבח ממעל לעצים למעלה מבחינת עה"ח [עץ החיים] ועה"ד [ועץ הדעת] שם יוכל להתגלות בחי' פחד יצחק הנ"ל.

Тому сказано: «і зв'язав його на жертovníку, над дровами»: над рівнем Дерева життя і Дерева пізнання. Там міг розкритися згаданий вище рівень трепету Іцхака.

אמנם ביעקב כתיב ופחד יצחק היה לי. כי יעקב היה בחור שבאבות בחי' התכללות מבריה מן הקצה כו'.

Однак про Якова сказано: «і трепет Іцхака був зі мною». Адже Яков був найобранішим із праотців — рівнем включення, «перекладиною, що сягає від одного кінця [до іншого]», тощо.

ולכן אמר אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי שהי' [שהיה] לו שני הבחינות בחי' אברהם כנ"ל. וגם פחד יצחק היה יכול להמשיך למטה ג"כ.

Тому він сказав: «Б-г мого батька Авраама, і трепет Іцхака був зі мною»: адже він мав обидва рівні — рівень Авраама, як [пояснено] вище, — і міг також притягнути трепет Іцхака вниз.

7 והנה לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב כי אתה אבינו פי' כי עתה א"א שבחי' פחד יצחק יהי' [יהיה] בבחי' אבינו שהיא המשכה למטה וכנ"ל.

А щодо прийдешнього часу написано: «Бо Ти (ата) — наш батько». Сенс такий: адже тепер неможливо, щоб рівень трепету Іцхака був рівнем «наш батько», тобто щоб він передавався вниз, як [пояснено] вище.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כשיהיה כלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר כו' אז יתגלה בחי' פחד יצחק למטה שיהי' [שיהיה] הוא בחי' אבינו

Але в прийдешньому часі, коли «Він поглине смерть навіки» і «Я усуну дух нечистоти» тощо, рівень трепету Іцхака відкриється вниз, так що саме він буде рівнем «наш батько»,

כדכתיב לבא בנקרת הצורים ובסעיפי הסלעים מפני פחד ה' שיתגלה בחי' פחד ובטול למטה וראו כל בשר.

як написано: «увійти в ущелини скель і в розколини круч від страху перед Іменем Б-га (Гавая)»: так рівень трепету й самоусунення (бітуль) відкриється внизу, «і всяке тіло побачить».

8 וזהו אלה תולדות יצחק בן אברהם. אברהם הוליד את יצחק. ב"פ [ב' פעמים] אברהם וב"פ [וב' פעמים] יצחק. כנודע ממשל גשמי שהזכר יוכל להזריע בלא נקבה משא"כ הנוקבא כו'.

І це [значення слів]: «Ось нащадки Іцхака, сина Авраама; Авраам породив Іцхака»: Авраам згадується двічі, й Іцхак — двічі. Як відомо з фізичної аналогії, самець може виділяти сім'я без самки, тоді як самка не може, тощо.

והגם שאמרו אשה מזרעת תחלה כו' היינו ג"כ ע"י התעוררות הדכר תוכל הנוקבא להזריע תחלה כו'.

І хоча [мудреці] сказали: «[Якщо] жінка першою дає сім'я», тощо, це також означає, що завдяки пробудженню чоловіка жінка може першою дати сім'я, тощо.

9 וגם אח"כ עיקר ההולדה מטפת הדכר שממנו הלובן והוא המברר הולד להיות הפסולת יוצא לחוץ. ומהבירור נעשה הולד כו'.

І згодом також основна частина зачаття походить від чоловічої краплі, з якої походить біла [речовина], і саме вона очищує плід, так що відходи виходять назовні. І завдяки цьому очищенню формується дитина тощо.

כמו"כ [כמו כן] למעלה שיתהווה בחי' יצחק ממטלמ"ע [ממטה למעלה] שבאמת אין ערוך אליו כלל הוא בא ע"י בן אברהם פי' ע"י ההארה הבאה מלמעלה למטה שיתהווה בכ"א [בכל אחד / בכל אחת] בחי' יצחק העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ממטה למעלה.

Так само й згори: те, що рівень Іцхака має постати внаслідок піднесення знизу вгору — піднесення, яке насправді зовсім не співмірне Йому, — відбувається через «сина Авраама», тобто через світло, яке сходить згори донизу, аби в кожному постав рівень Іцхака: піднесення маїн нуквін (жіночих вод) знизу вгору.

10 וזהו תולדות יצחק הוא בן אברהם כו'. ואח"כ אברהם הוליד את יצחק. פי' שיהי' [שיהיה] בחי' יצחק

בבחי' הולדה

І ось [значення слів]: «покоління Іцхака» — «він син Авраама» тощо. А потім: «Авраам породив Іцхака», тобто рівень Іцхака має постати через народження,

כי באמת אין ערוך נברא לבורא ושיהי' [ושיהיה] ההעלאה בחי' בטול לאלקות בתכלית א"א כ"א ע"י

אברהם שהוא בחי' אב"ר מ"ה [שם מ"ה] בחכמה אתברירו

бо насправді створіння не можна порівняти з Творцем, і піднесення до рівня цілковитого самоусунення (бітуль) перед Б-жественністю неможливе інакше, як через Авраама, який є рівнем «евер Ма» («кінцівка Ма»), — «через мудрість (Хохму) вони очищуються», —

שהוא המברר להוליד בחי' יצחק להיות נתפס בחי' גילוי אלקות והפסולת יוצא לחוץ ע"י טפת דכר

שממנו יוצא לובן העליון כנ"ל בחי' אברהם כו' וד"ל [ודי למבין]:

і саме це очищує, щоб породити рівень Іцхака, завдяки чому можна досягнути рівень розкриття Б-жественності; а відходи виходять назовні через чоловічу краплю, з якої виходить вища білизна, як [пояснено] вище: рівень Авраама тощо. І цього досить тому, хто розуміє.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/1/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок